
Obsah

I OBECNÁ ČÁST

1	Klasifikace revmatických onemocnění a rámcová charakteristika	25
	Zdeněk Fojtík	
2	Základní vyšetřovací postupy	27
	Zdeněk Fojtík, Alena Štouračová, Andrea Šprláková-Puková	
2.1	Anamnéza	27
2.2	Klinické vyšetření kloubů a páteře	27
2.3	Laboratorní metody v revmatologii	28
2.4	Zobrazovací metody v revmatologii	33
3	Diferenciálnědiagnostické postupy	40
	Zdeněk Fojtík	
3.1	Úvod	40
3.2	Artralgie či artritida	40

II VŠEOBECNÁ ČÁST

4	Nejčastěji používané léky v rámci rvmatických onemocnění	53
	Zdeněk Fojtík, David Vetchý, Ivo Křikava	
4.1	Nesteroidní antirevmatika (NSA)	53
4.2	Chorobu modifikující léky (disease-modifying antirheumatic drugs, DMARDs)	60
4.3	Konvenční syntetické DMARDs	61
4.4	Biologické choroby modifikující léky (bDMARDs)	64

4.5	Originální biologické a biosimilární léčivé přípravky	69
4.6	Cíleně syntetické chorobu modifikující léky tsDMARDs – inhibitory Janusových kináz (JAK inhibitory)	74
4.7	Imunosupresivní léky	77
4.8	Glukokortikoidy	79
4.9	Léčba bolesti u revmatických onemocnění .	81
5	Další možnosti imunoterapie v revmatologii . .	89
	František Folber	
5.1	Úvod	89
5.2	Terapeutické aferézy	89
5.3	Intravenózní imunoglobuliny	92
5.4	Transplantace krvetvorných kmenových buněk a buněčná terapie	93
5.5	T-lymfocyty s chimerickým antigenním receptorem (CAR-T)	93
5.6	Souhrn	94
6	Oční komplikace u revmatických onemocnění .	96
	Veronika Matušková	
6.1	Úvod	96
6.2	Nejčastější oční nálezy u revmatických chorob	96
6.3	Revmatická onemocnění a oční komplikace	98
6.4	Nežádoucí účinky léčby revmatických onemocnění	100
7	Očkování u pacientů s revmatickými chorobami	103
	Petr Husa ml.	
7.1	Úvod	103
7.2	Obecná doporučení	103
7.3	Jednotlivá očkování	104

8	Doporučené postupy před elektivními operačními procedurami u pacientů s revmatickými chorobami	114
	Zdeněk Fojtík	
8.1	Základní charakteristika	114
8.2	Předoperační období	115
8.3	Perioperační fáze	116
8.4	Pooperační fáze	119
9	Doporučené postupy v případě plánování rodičovství	122
	Leona Procházková	
9.1	Fertilita, těhotenství a laktace u pacientů s revmatickým onemocněním	122
9.2	Muži s revmatickým onemocněním při plánování koncepce	131
9.3	Možnosti antikoncepce u pacientek s revmatickým onemocnění	133
10	Všeobecné kardiovaskulární riziko u pacientů s revmatologickými onemocněními: patofyziologie a klinický management	137
	Marek Sůva, Jiří Pařenica	
10.1	Úvod	137
10.2	Všeobecné kardiovaskulární riziko v běžné populaci	138
10.3	Proč tradiční hodnocení KV rizika selhává u revmatiků	141
10.4	Chronický zánět jako akcelerátor kardiovaskulárního rizika	143
10.5	Klinické důsledky a význam pro revmatologickou praxi	145
10.6	Závěr	150

11	Akutní stavy v revmatologii	153
	Zdeněk Fojtík	
11.1	Rámcová charakteristika	153
11.2	Akutní a emergentní stavy u nejčastějších revmatických onemocnění	157
11.3	Septická artritida a spondylodiscitida . .	163
11.4	Vzácnější akutní a emergentní stavy v revmatologii	164

III Speciální část

12	Revmatoidní artritida	171
	Petr Němec	
12.1	Definice	171
12.2	Epidemiologie	171
12.3	Etiopatogeneze	171
12.4	Klinický obraz	172
12.5	Diagnóza	175
12.6	Diferenciální diagnóza	182
12.7	Terapie	186
12.8	Prognóza	194
13	Spondyloartropatie	197
	Leona Procházková	
13.1	Axiální spondyloartritida (ankylozující spondylitida a neradiografická axiální spondyloartritida)	197
13.2	Psoriatická artritida	213
13.3	Enteropatické spondyloartritidy	231
14	Juvenilní idiopatická artritida – dětská revmatologie	238
	Jana Fráňová	

15	Stillova choroba	249
	Zdeněk Fojtík	
15.1	Základní charakteristika	249
15.2	Klinické projevy	249
15.3	Léčba	251
16	Systémový lupus erythematoses	253
	Zdeněk Fojtík	
16.1	Základní charakteristika	253
16.2	Etiopatogeneze systémového lupus erythematoses	253
16.3	Klinické projevy systémového lupus erythematoses	254
16.4	Diagnostika systémového lupus erythematoses	260
16.5	Terapie systémového lupus erythematoses	265
16.6	Prognóza onemocnění	272
17	Systémová sklerodermie	274
	Zdeněk Fojtík	
17.1	Všeobecná charakteristika	274
17.2	Diagnostika	276
17.3	Klinické projevy	278
17.4	Léčebné možnosti	281
17.5	Prognóza	284
18	Sjögrenova choroba	286
	Zdeněk Fojtík	
18.1	Základní charakteristika	286
18.2	Klinický obraz Sjögrenovy choroby	287
18.3	Diagnostika Sjögrenovy choroby	289
18.4	Terapie Sjögrenovy choroby	293
18.5	Prognóza onemocnění	296

19	Idiopatické zánětlivé myopatie	298
	Zdeněk Fojtík	
19.1	Základní charakteristika	298
19.2	Diagnostika	298
19.3	Dermatomyozitida	301
19.4	Polymyozitida	302
19.5	Antisyntetázový syndrom	303
19.6	Imunitně zprostředkovaná nekrotizující myopatie (IMNM)	304
19.7	Myozitida s inkluzními tělísky	304
19.8	Diferenciální diagnostika myozitid	305
19.9	Léčba idiopatických zánětlivých myopatií	305
 20	 Nediferencované onemocnění pojiva – MCTD (mixed connective tissue disease)	 309
	Zdeněk Fojtík	
 21	 Vaskulitidy	 313
	Zdeněk Fojtík	
21.1	Všeobecná charakteristika	313
21.2	Vaskulitidy velkých tepen (large vessel vasculitis, LVV)	315
21.3	Polyarteriitis nodosa (PAN)	327
21.4	Antineutrophil Cytoplasmic Antibody asociované vaskulitidy (ANCA)	329
21.5	Jiné formy vaskulitid	342
21.6	Behçetova choroba	345
 22	 Antifosfolipidový syndrom	 347
	Alena Buliková	
22.1	Základní charakteristika	347
22.2	Klinický obraz antifosfolipidového syndromu	351
22.3	Diagnostika	353
22.4	Terapie	356
22.5	Prognóza onemocnění	361

23	Autoinflamatorní onemocnění	363
	Marcel Schüller	
24	Sarkoidóza	373
	Zdeněk Fojtík	
	24.1 Základní charakteristika	373
	24.2 Klinické projevy	373
	24.3 Léčba	375
25	Artritidy se vztahem k infekci	377
	Zdeněk Fojtík	
	25.1 Základní charakteristika	377
	25.2 Reaktivní artritida	377
	25.3 Infekční (septická) artritida	381
	25.4 Lymeská nemoc	383
	25.5 Revmatická horečka	385
26	Krystaly indukované artritidy	387
	Petr Němec	
	26.1 Dna	387
	26.2 Nemoc z ukládání krystalů kalcium pyrofosfát dihydrátu	396
27	Osteoartróza	405
	Zdeněk Fojtík	
	27.1 Charakteristika osteoartrózy	405
	27.2 Epidemiologie osteoartrózy	406
	27.3 Etiopatogeneze osteoartrózy	406
	27.4 Klinický obraz osteoartrózy	408
	27.5 Léčba osteoartrózy	411
28	Difuzní idiopatická skeletální hyperostóza . .	418
	Zdeněk Fojtík	

29	Low back pain	420
	Zdeněk Fojtík	
	29.1 Základní charakteristika	420
	29.2 Klinické projevy	421
30	Komplexní regionální bolestivý syndrom – Sudeckův syndrom	425
	Zdeněk Fojtík	
31	Mimokloubní revmatismus	428
	Zdeněk Fojtík	
	31.1 Syndrom fibromyalgie	428
	31.2 Syndrom bolestivého ramene – periarthrititis humeroscapularis	431
	31.3 Syndrom karpálního tunelu	432
	31.4 Úponové syndromy – entezopatie	433
32	IgG4 asociovaná choroba	435
	Zdeněk Fojtík, Zdeněk Adam	
	32.1 Základní charakteristika	435
	32.2 Diagnostika	436
	32.3 Klinické projevy	437
	32.4 Léčba	439
33	Syndrom VEXAS	441
	Zdeněk Fojtík	
34	Hypergamaglobulinemie – diferenciální diagnostika	443
	Luděk Pour, Zdeněk Adam	
	34.1 Úvod	443
	34.2 Příčiny zvýšené koncentrace monoklonálních imunoglobulinů	444
	34.3 Příčiny zvýšené hodnoty polyklonálních imunoglobulinů	445

34.4	Onemocnění jater	446
34.5	Autoimunitní choroby a systémové nemoci pojiva	446
34.6	Granulomatózní choroby (sarkoidóza) a vaskulitidy,	446
34.7	Infekce	447
34.8	Maligní choroby	447
34.9	Vzácné choroby: Castlemanova choroba, IgG4-asociované onemocnění, retroperitonální fibróza	447
35	Metabolická onemocnění skeletu	452
	Zdeněk Fojtík	
35.1	Osteoporóza	452
35.2	Osteomalacie	469
35.3	Pagetova choroba	471
35.4	Osteogenesis imperfecta	472
	Seznam zkratk	474
	Souhrn	479
	Summary	480
	Rejstřík	481